

Ратомир Д. Антоновић

КРИВИЧНОПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ДЕЦЕ
И МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА – ДЕЛИНКВЕНЦИЈА,
ПРЕВЕНЦИЈА И КАЗНЕНА ПОЛИТИКА

Ратомир Д. Антоновић
Институт за српску културу Приштина – Лепосавић
ORCID 0000-0001-9134-6346

Научна монографија
КРИВИЧНОПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ДЕЦЕ И МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА
– ДЕЛИНКВЕНЦИЈА, ПРЕВЕНЦИЈА И КАЗНЕНА ПОЛИТИКА

Издавач
Институт за српску културу Приштина – Лепосавић

За издавача
Проф. др Драган Танчић

Рецензенти
Проф. др Јове Кекеновски, редовни професор, Факултет за туризам
и угоститељство, Охрид, Универзитет „Св. Кирил Охридски“ Битољ,
Република Северна Македонија
Др Сергеј Уљанов, научни сарадник, Институт за упоредно право,
Министарство унутрашњих послова Републике Србије
Проф. др Марко Миловић, ванредни професор,
Правни факултет Мегатренд Универзитета у Београду

Уредник
Марина Мијатовић
Лектиура и коректиура
Муниба М. Дрековић

Прелом и припрема
Миодраг Панић

Дизајн корица
Срђан Ђурђевић

Штампа
ГИД „Pi-press“, Пирот

Тираж
150 примерака

ISBN 978-86-82736-00-4

Ратомир Д. Антоновић

**Кривичноправни положај
деце и малолетних лица
– делинквенција, превенција
и казнена политика**

Институт за српску културу Приштина – Лепосавић
2024.

Монографија је настала су у оквиру научноистраживачког рада НИО по Уговору склопљеном са Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије број: 451-03-66/2024-03 од 26. 1. 2024. године.

Објављивање ове књиге суфинансирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	9
УВОД	11
Прва глава	
ДЕТЕ И МАЛОЛЕТНИК	15
1. Појмовно одређење детета	15
2. Појмовно одређење малолетног лица	19
3. Основне потребе деце и малолетних лица	21
Друга глава	
ДЕЧЈА ПРАВА	27
1. Конвенција о правима детета	27
2. Општи протокол о заштити деце од злостављања и занемаривања	32
3. Забрана дечјег рада	38
4. Дечји бракови	42
5. Право на издржавање	48
6. Право на школовање	53
7. Право на заштиту од насиља	58
8. Право на најбоље животне и здравствене услове и правилан развој	64
Трећа глава	
ДЕЦА БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА	71
1. Положај деце без родитељског старања	71
2. Усвајање деце	79
3. Противправно усвајање деце	84

Четврта глава

ДЕЦА КАО ЖРТВЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА	93
1. Убиство детета	93
2. Обљуба детета	96
3. Злостављање и занемаривање деце и малолетних лица	102
4. Недавање издржавања	105
5. Породично насиље	108
6. Трговина децом	114
7. Сексуална експлоатација деце	117
8. Дечја порнографија	121
9. Деца као жртве сајбер криминала	123

Пета глава

ВРШЊАЧКО НАСИЉЕ	129
1. Појмовно одређење вршњачког насиља	129
2. Вршњачко насиље на друштвеним мрежама	136
3. Школско насиље	143
4. Узроци вршњачког насиља	148

Шеста глава

ДЕЦА КАО ПОЧИНИОЦИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА	153
1. Појмовно одређење малолетничке делинквенције	153
2. Феноменологија и етиологија малолетничке делинквенције	156
2.1. Феноменологија	156
2.2. Етиологија	162
2.3. Фактори малолетничке делинквенције	167
2.3.1. Егзогени фактори	167
2.3.2. Ендогени фактори	180
3. Профил малолетног делинквента	182
4. Малолетнички криминалитет и трговина наркотицима	185
5. Малолетнички криминалитет и имовинска кривична дела	192

6. Малолетнички криминалитет и дела против живота и тела	195
7. Малолетнички рецидивизам	198
Седма глава	
КАЖЊАВАЊЕ ДЕЦЕ И МАЛОЛЕТНИКА	205
1. Кривичноправно кажњавање деце	205
2. Кривичноправна одговорност малолетних лица	209
2.1. Васпитне мере према малолетним лицима	210
2.2. Малолетнички затвор	212
3. Алтернативне санкције за малолетне починиоце кривичних дела	216
Осма глава	
МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ	221
1. Превенција малолетничке делинквенције	221
2. Социјални концепт превенције малолетничке делинквенције	227
3. Морал и превенција малолетничке делинквенције	229
4. Школа и превенција малолетничке делинквенције	233
5. Спорт у функцији превенције малолетничке делинквенције	236
6. Радна терапија за малолетне делинквенте	238
ЗАКЉУЧАК	241
ПРИЛОЗИ	245
ЛИТЕРАТУРА	249
ИНДЕКС ПОЈМОВА	267